

Okruhy otázek k atestační zkoušce specializačního vzdělávání v oboru

Porodní asistentka - Perioperační péče

s označením specialisty

Porodní asistentka pro perioperační péči

I. Základy perioperační péče

1. Role porodní asistentky v perioperační péči

Přehled právních norem ve vztahu ke způsobilosti k výkonu nelékařského zdravotnického povolání a k činnostem souvisejícími s poskytováním zdravotní péče. Charakteristika porodní asistentky pro perioperační péči - vzdělání, kompetence, role PA v perioperační péči.

2. Chirurgický tým

Perioperační péče v širším a užším slova smyslu - vymezení. Chirurgický tým – kategorie zdravotnických pracovníků v oboru perioperační péče, interpersonální vztahy, vztahy mezi operačním oddělením a jinými odděleními. Hierarchie a kompetence v chirurgickém týmu.

3. Organizační struktura a provoz operačního traktu

Srovnání koncepcí provozu operačních oddělení (centrální versus oborové), výhody a nevýhody. Správa operačního oddělení, náplně práce a harmonogramy práce na operačním oddělení. Dokumentace na operačním oddělení a její význam.

4. Hygienické, stavebně technické a bezpečnostní požadavky na operační trakt

Základní hygienické, stavebně technické a bezpečnostní požadavky na umístění, prostorové uspořádání a provoz operačního oddělení, včetně hygienických personálních filtrů i pro pacienty/pacientky.

5. Základní technické vybavení v perioperační péči

Základní požadavky na přístrojové vybavení a zásady zacházení s nimi, včetně údržby a bezpečnostních opatření při jejich použití. Přehled základního technického vybavení, popis, funkce a podstata mechanismu funkce u jednotlivých přístrojů používaných v perioperačním prostředí.

6. Operační stůl

Základní požadavky na operační stoly a zásady zacházení s nimi, včetně údržby a bezpečnostních opatření při jejich použití. Přehled operačních stolů a jejich popis. Přídatná zařízení operačních stolů.

7. Základní instrumentarium v perioperační péči

Požadované vlastnosti na operační nástroje a jejich členění z různých hledisek. Použité materiály na výrobu operačních nástrojů, možné koroze, příčiny a prevence koroze u operačních nástrojů. Povinnosti porodní asistentky při evidenci a udržování instrumentaria.

8. Implantáty a další zdravotnické prostředky (drény, mulový materiál) v perioperační péči

Implantáty, požadavky na implantáty a zásady při jejich použití. Požadavky na drény, zdravotnický materiál (sušení, břišní roušky).

9. Operační jehly, šicí a podvazový materiál v perioperační péči.

Požadované vlastnosti na operační jehly, šicí a podvazový materiál. Kategorizace jehel a šicího materiálu z různých hledisek. Zásady při použití a výběru vhodných jehel a šicího materiálu pro konkrétní tkáň.

10. Ochranné oděvy používané v perioperační péči

Sterilní ochranný oděv a nesterilní ochranný oděv do čistých prostor, včetně obuvi, funkce a význam ochranných oděvů, požadované vlastnosti a používané materiály ve zdravotnické praxi, jejich výhody a nevýhody. Vhodné a nevhodné operační pláště pro operační oddělení z hlediska jejich vlastností.

11. Operační roušky používané v perioperační péči

Operační roušky do čistých prostor - funkce a význam rouškovacích systémů, požadované vlastnosti a používané rouškovací systémy ve zdravotnické praxi, jejich výhody a nevýhody. Vhodné a nevhodné rouškovací systémy pro operační oddělení z hlediska jejich vlastností.

12. Bezpečnost a ochrana zdraví v perioperačním prostředí

Zdraví a bezpečí personálu - bezpečnostní rizika v perioperačním prostředí a jejich prevence. Zdraví a bezpečí pacienta/pacientky v perioperačním procesu - bezpečnostní rizika v perioperačním procesu pro pacienta/pacientku a jejich prevence. Perioperační bezpečnostní procedura (Surgical safety checklist WHO). Edukace personálu i pacienta/pacientky ve vztahu perioperační péče. Radiační ochrana.

13. Vybrané bariérové postupy operačního týmu v perioperačním procesu

Průchod hygienickými filtry. Mechanické mytí rukou před chirurgickou dezinfekcí rukou, hygienické mytí rukou, hygienická dezinfekce rukou a chirurgická dezinfekce rukou. Oblékání do sterilního operačního pláště a rukavic.

14. Pacient/pacientka v perioperačním procesu - polohování a fixace pacienta/pacientky na operačním stole

Příjem a transport pacienta/pacientky v rámci operačního oddělení. Zajištění normotermie. Zásady polohování a fixace pacienta/pacientky na operačním stole. Základní polohy a jejich modifikace - přehled poloh a jejich popis. Rizika špatného polohování.

15. Pacient/pacientka v perioperačním procesu - antisepse operačního pole, rouškování a bezprostřední pooperační péče o pacienta/pacientku

Zásady a postup při antisepsi operačního pole. Zásady a postup při zarouškování pacienta/pacientky. Péče o operační ránu a zásady péče o operační ránu a drenáže. Další opatření a zásady v bezprostřední pooperační péči v rámci operačního traktu z hlediska porodní asistentky pro perioperační péči.

16. Ošetrovatelská perioperační péče o pacienta/pacientku v roli instrumentářky a cirkulující (obíhající) porodní asistentky, etika perioperační péče

Zásady perioperační péče poskytované pacientovi/pacientce bezprostředně před, v průběhu a bezprostředně po operačním výkonu v roli instrumentářky. Zásady perioperační péče poskytované pacientovi/pacientce bezprostředně před, v průběhu a bezprostředně po operačním výkonu v roli obíhající (cirkulující) porodní asistentky. Etické zásady perioperační péče.

17. Odběry biologického materiálu v perioperačním prostředí, včetně transportu

Základní pojmosloví ve vztahu k odběru biologického materiálu. Základní odběry a zásady správného odběru biologického materiálu v rámci operačního traktu, včetně zásad při transportu. Nejčastější chyby při odběru, manipulaci a transportu biologického materiálu.

18. Infekce spojené se zdravotní péčí v perioperační péči

Nemocniční nákazy a základní podmínky pro jejich šíření v perioperační péči. Bariérové ošetrovací techniky v perioperační péči - cíl, členění a jejich výčet. Důsledky infekcí spojených se zdravotní péčí.

19. Infekce v místě chirurgického výkonu, imunita

Klasifikace chirurgických výkonů podle míry mikrobiální kontaminace a jejich charakteristika. Infekce v místě chirurgického výkonu - rozdělení, vznik, prevence. Rozdělení ran podle míry kontaminace. Vybrané infekční nemoci (hepatitidy, AIDS, pacienta/pacientky s multirezistentními kmeny) ve vztahu k perioperační péči. Imunita - imunizace pasivní (přirozená a umělá), imunizace aktivní (přirozená a umělá).

20. Základy chirurgických technik

Základy operační techniky, stavění krvácení, preparace, technika rozevírání ran, sušení rány, uchopu tkání, technika šití a uzlení.

II. Předsterilizační příprava a sterilizace zdravotnických prostředků základními a specifickými způsoby a metodami

1. Zákonné normy a pojmy v předsterilizační přípravě a sterilizaci zdravotnických prostředků

Zákonné normy ve vztahu k předsterilizační přípravě a sterilizaci zdravotnických prostředků. Vymezení pojmosloví - asepse, antiseptice, kontaminace, dekontaminace, mechanická očista, dezinfekce, vyšší stupeň dezinfekce, deratizace, sterilizace, expirační doba, expoziční doba, biocid.

2. Odpady v perioperačním procesu

Základní členění odpadů ve zdravotnických zařízeních. Zásady při třídění, transportu, manipulaci a likvidaci odpadu ve zdravotnických zařízeních. Odpady perioperačního procesu v rámci operačních sálů.

3. Zásady dezinfekce a členění dezinfekce z různých hledisek

Dezinfekce – definice. Členění dezinfekce z různých hledisek, jejich výhody a nevýhody, včetně možností jejich použití. Zásady správné dezinfekce a mechanické očisty a nejčastější chyby při dezinfekci a mechanické očištění.

4. Dezinfekční účinnost a kontrola účinnosti dezinfekce

Chemické látky s biocidní účinností a spektrum dezinfekční účinnosti. Způsoby provádění dezinfekce. Kontrola účinnosti dezinfekce.

5. Fáze předsterilizační přípravy, kontrola, údržba a setování zdravotnických prostředků

Předsterilizační příprava - výčet a posloupnost fází předsterilizační přípravy a jejich charakteristika. Kontrola, údržba a setování zdravotnických prostředků po dezinfekci a mechanické očištění.

6. Obalové systémy

Kategorizace obalů z různých hledisek, jejich funkce a význam. Základní požadované vlastnosti na primární obaly. Vhodné a nevhodné primární obalové systémy používané v současné době v perioperační péči. Obaly ve vztahu k expirační době.

7. Sterilizace a zásady sterilizace v perioperační péči

Sterilizace - definice. Význam sterilizace v perioperační péči. Druhy sterilizace, sterilizační média a sterilizační přístroje, jejich výhody a nevýhody, včetně možností jejich použití. Zásady sterilizace vlhkým teplem, plazmou peroxidu vodíku, formaldehydem, etylenoxidem a gama zářením. Podmínky a zásady při použití vyššího stupně dezinfekce.

8. Kontrola sterilizačního procesu

Monitoring, kontrola účinnosti a dokumentace sterilizačního procesu a jejich význam pro perioperační péči. Validita a reliabilita ve vztahu ke sterilizačnímu procesu.

9. Transport a uložení zdravotnických prostředků

Zásady transportu kontaminovaných zdravotnických prostředků dle podmínek ve zdravotnických zařízeních. Zásady transportu a uložení sterilních zdravotnických prostředků dle podmínek ve zdravotnických zařízeních. Problematika expirace sterilních zdravotnických prostředků ve vztahu k uložení.

10. Perioperační péče v roli sterilizační (nástrojové) porodní asistentky

Zásady a činnosti nepřímé perioperační péče poskytované v roli nástrojové (sterilizační) porodní asistentky. Význam dodržování těchto zásad.

III. Perioperační péče o pacientku v gynekologii a porodnictví, o pacienta/pacientku ve vybraných oborech

1. Zdravotnické prostředky a specifika perioperační péče v gynekologii a porodnictví

Přístrojová technika a trendy v přístrojové technice, gynekologické a porodnické instrumentarium - klasické a minimálně invazivní, šicí materiály a další zdravotnické prostředky a pomůcky používané v gynekologii a porodnictví. Specifika předoperační přípravy, pooperační péče a anestézie v gynekologii a porodnictví. Polohy pacientky při operacích, zvláštnosti přípravy operačního pole a rouškování pacientky v gynekologii a porodnictví, včetně bezprostřední pooperační péče. Nejčastější odběry biologického materiálu v rámci operačních sálů gynekologie a porodnictví.

2. Patofyziologie pohlavního systému ženy

Obecná a topografická anatomie, funkce pohlavního systému ženy. Patologické stavy a jejich diagnostika.

3. Podmínky operační léčby, základní typy operačních výkonů a operační přístupy v gynekologii a porodnictví

Obecné zásady a podmínky operování v gynekologii a porodnictví. Zásady fyziologického operování. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k operaci. Názvosloví a charakteristika základních typů operačních výkonů a přehled operačních přístupů v gynekologii a porodnictví.

4. Hysteroskopie

Vymezení pojmu hysteroskopie. Metodika, výhody a nevýhody hysteroskopie. Kontraindikace hysteroskopie. Hysteroskopické instrumentarium. Hysteroskopické diagnostické a terapeutické výkony a indikace k hysteroskopii. Komplikace.

5. Laparoskopie a laparoskopická robotizace v gynekologii a porodnictví

Vymezení pojmu laparoskopie. Metodika, výhody a nevýhody laparoskopického přístupu. Indikace a kontraindikace. Přístrojová technika, instrumentarium a další zdravotnické prostředky potřebné k laparoskopickému přístupu. Laparoskopické diagnostické a terapeutické výkony a indikace k laparoskopii. Komplikace. Laparoskopická robotizace a její využití v gynekologii a porodnictví.

6. Malá vaginální gynekologická chirurgie

Abraze, konizace čípku, exstirpace cyst, incize Bartholiniho žlázy, resutury. Indikace k operacím. Operační postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

7. Vaginální operace na zevních rodidlech a na hrázi

Indikace k vaginálním operacím na zevních rodidlech a na hrázi. Vaginální operace na zevních rodidlech na hrázi ve vztahu k indikaci. Operační postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

8. Vaginální operace v oblasti poševního vchodu, poševních stěn a u vrozených a vývojových vad (VVV) pochvy

Indikace k vaginálním operacím v oblasti poševního vchodu, poševních stěn a u VVV pochvy. Vaginální operace v oblasti poševního vchodu, poševních stěn a u VVV ve vztahu k indikaci. Operační postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

9. Vaginální operace při poklesu rodidel

Operace při poklesu rodidel. Operační postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

10. Vaginální hysterektomie a laparoskopicky asistovaná vaginální hysterektomie

Indikace k vaginální hysterektomii a k laparoskopicky asistované vaginální hysterektomii. Vaginální a laparoskopicky asistovaný přístup a postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

11. Laparoskopické operace na vejcovodech, na ovariích

Indikace k laparoskopickým operacím na vejcovodech a na ovariích. Laparoskopické operace na vejcovodech a ovariích ve vztahu k indikacím. Laparoskopický přístup a postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

12. Laparoskopické operace na děloze

Indikace k laparoskopickým operacím na děloze. Laparoskopické operace na děloze ve vztahu k indikaci. Laparoskopický přístup a postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

13. Abdominální operace na vejcovodech

Indikace k abdominálním operacím na vejcovodech. Abdominální operace na vejcovodech ve vztahu k indikaci. Laparotomický přístup a postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

14. Abdominální operace na ovariích

Indikace k abdominálním operacím na ovariích. Abdominální operace na ovariích ve vztahu k indikaci. Laparotomický přístup a operační postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

15. Abdominální operace na děloze

Indikace k abdominálním operacím na děloze. Abdominální operace na děloze ve vztahu k indikaci. Laparotomický přístup a postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

16. Abdominální hysterektomie

Indikace k abdominální hysterektomii. Laparotomický přístup a postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

17. Náhlé příhody břišní (NPB) v gynekologii

Mimoděložní těhotenství, ruptura ovariální cisty, torze adnex, pelvalgie jiné etiologie. Operační výkony ve vztahu k indikaci. Operační přístup a postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

18. Konzervativní a radikální operační postupy v onkologické gynekologii

Vymezení pojmů - konzervativní a radikální operační postupy. Operace při karcinomu vulvy a vaginy, operace při karcinomu děložního čípku a děložního těla. Operační přístup a postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

19. Konzervativní a radikální operační postupy v senologii

Vymezení pojmu senologie. Prevence v senologii. Rizikové faktory pro vznik karcinomu prsu. Operace benigních tumorů prsu, operace maligních tumorů prsu. Operační přístup a postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení. Problematika implantátů v senologii.

20. Operační výkony v urogynekologii pro stresovou inkontinenci

Klasifikace inkontinence. Diagnostika stresové inkontinence. Zásady chirurgické léčby stresové inkontinence. Operace pro inkontinenci moče. Operační postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

21. Operační výkony v léčbě neplodnosti

Refertilizační operace u tubární neplodnosti. Operační přístup a postup. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

22. Porodnické operace

Episiotomie, porodnické kleště, vakuumextrakce, císařský řez. Indikace. Operační postup. Komplikace a možnosti jejich řešení.

23. Chirurgická léčba v těhotenství

Změny na zevních a vnitřních rodidlech v těhotenství. Indikace k císařskému řezu. Indikace k dalším chirurgickým výkonům u žen v těhotenství. Perioperační a pooperační komplikace a možnosti jejich řešení.

24. Operační léčba v dětské gynekologii

Obecné zásady a podmínky operování v dětské chirurgii. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k operaci. Názvosloví a charakteristika základních typů operačních výkonů a přehled operačních přístupů v dětské chirurgii. Nejčastější operace ve vztahu k indikaci a specifika operačních postupů v dětské gynekologii. Patologické stavy v dětské gynekologii a jejich diagnostika. Indikace k operaci. Přístrojová technika, zdravotnické pomůcky a prostředky používané dětské chirurgii.

25. Komplikace a reoperace v gynekologii a porodnictví

Přehled nejčastějších komplikací a reoperací, prevence komplikací a léčba.

26. Operace v oblasti žaludku a duodena

Obecná a topografická anatomie a funkce jícnu, žaludku a duodena. Patologické stavy žaludku a jejich diagnostika. Přehled operací na žaludku a duodenu. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení.

27. Operace na mléčné žláze

Obecná a topografická anatomie a funkce mléčné žlázy. Patologické stavy mléčné žlázy a jejich diagnostika. Přehled operací mléčné žlázy ve vztahu k indikaci. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení.

28. Operace jater, žlučníku a žlučových cest

Obecná a topografická anatomie a funkce jater, žlučníku a žlučových cest. Patologické stavy jater, žlučníku a žlučových cest a jejich diagnostika. Indikace k operaci. Přehled operací jater, žlučníku a žlučových cest ve vztahu k indikaci. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení.

29. Operace slinivky břišní, zánětlivé náhlé příhody břišní

Obecná a topografická anatomie a funkce slinivky břišní. Patologické stavy slinivky břišní a jejich diagnostika. Indikace k operaci. Přehled operací na slinivce břišní ve vztahu k indikaci. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení. Přehled zánětlivých NPB a jejich diagnostika, chirurgická léčba.

30. Operace na tenkém a tlustém střevě

Obecná a topografická anatomie a funkce tenkého a tlustého střeva. Patologické stavy tenkého a tlustého střeva a jejich diagnostika. Indikace k operaci. Přehled operací na těchto orgánech ve vztahu k indikaci. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení.

31. Operace rekta a anální krajiny

Obecná a topografická anatomie a funkce rekta a anální krajiny. Patologické stavy rekta a anální krajiny a jejich diagnostika. Indikace k operaci. Přehled operací na těchto orgánech ve vztahu k indikaci. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení.

32. Kýly – rozdělení, ileózní náhlé příhody břišní (NPB)

Kýly a jejich klasifikace. Etiologie jednotlivých druhů kýl a jejich diagnostika. Indikace k operaci. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení. Přehled ileózních NPB a jejich diagnostika, chirurgická léčba.

33. Operační výkony na cévách – specifika v cévní chirurgii

Základy obecné a topografické anatomie cévního systému. Funkce velkých cév, kapilár a lymfatik. Vyšetřovací metody pro cévní onemocnění. Zdravotnické prostředky a specifika perioperační péče u pacienta/pacientky v cévní chirurgii. Typy cévních operačních výkonů a indikace k nim. Nejčastější lokalizace aneuryzma. Příznaky. Diagnostika. Možnosti chirurgického řešení a chirurgické postupy. Dělení bypassů, chirurgická léčba a jejich postupy.

34. Akutní žilní a tepenná onemocnění, chronická žilní onemocnění - varixy DK

Příznaky a příčiny vzniku žilních i tepenných onemocnění. Příznaky. Léčba. Klasifikace varixů. Typy operačních výkonů, včetně postupů. Komplikace a možnosti jejich řešení.

35. Operační výkony nitrohrudních orgánů, poranění hrudníku

Obecná a topografická anatomie a funkce plic, hrudního jícnu a mediastina. Patologické stavy plic, hrudního jícnu a mediastina a jejich diagnostika. Přehled operací plic, hrudního jícnu a mediastina. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení. Poranění hrudníku.

36. Operace močových cest, močového měchýře

Obecná a topografická anatomie a funkce močových cest a močového měchýře. Patologické stavy močových cest a močového měchýře a jejich diagnostika. Přehled operací močových cest a močového měchýře. Endourologie. Operační přístupy a postupy. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení.

37. Operace ledvin a prostaty

Obecná a topografická anatomie a funkce ledvin a prostaty. Patologické stavy ledvin a prostaty a jejich diagnostika. Přehled operací ledvin a prostaty. Operační přístupy a postupy. Endourologie. Instrumentarium, komplikace a jejich řešení.

38. Rekonstrukční a plastické operační výkony

Obecné zásady a podmínky operování v rekonstrukční a plastické chirurgii. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k rekonstrukčním operacím. Názvosloví a charakteristika základních mikrochirurgických operačních výkonů v plastické chirurgii. Volné laloky, replantace. Vrozené vývojové vady obličeje. Poranění ruky. Dekubity. Operační přístupy a postupy. Komplikace a jejich řešení.

39. Estetická chirurgie prsu, abdominoplastika, transsexualismus

Definice a pojmy pro chirurgii prsu, rekonstrukční operace, gynekomastie. Možnosti chirurgického řešení. Operační postupy a přístupy. Kompletní abdominoplastika-vymezení pojmu, indikace a operační výkony. Problematika chirurgické přeměny male to female a naopak.

40. Operační výkony v intervenční angiologii a radiologii

Obecné zásady a podmínky operačních výkonů v angiologii a radiologii. Klasifikace operačních výkonů z různých hledisek a indikace k výkonu. Operační přístupy a postupy. Přístrojová technika, zdravotnické pomůcky a prostředky používané v intervenční angiologii a radiologii.